

Zaaknummer	285973
Onderwerp	Ontwerp begroting 2027 en meerjarenbegroting 2028-2030 Regio Noord-Limburg
Datum raadsvergadering	2 juli 2026
Raadscommissie	Begroting & Rekening
Datum raadscommissie	25 juni 2026
Programma	Bestuur en organisatie
Portefeuillehouder	I.M. van Dijk

Ontwerp begroting 2027 en meerjarenbegroting 2028-2030 Regio Noord-Limburg

Inleiding

Onze samenwerking binnen de regio Noor- Limburg is vormgegeven binnen een Gemeenschappelijke Regeling (GR). Deze GR is opgericht per 1 januari 2026 en dit is dus het eerste jaar dat we in deze vorm samenwerken. In de regeling is bepaald dat de GR Regio Noord-Limburg zich bezighoudt met:

1. het uitvoeren van de Regiovisie;
2. het op basis van de Regiovisie vaststellen van een uitvoeringsprogramma;
3. het organiseren van de inzet van de gemeenten op de thema's van het uitvoeringsprogramma;
4. het gezamenlijk optrekken op de thema's van het uitvoeringsprogramma naar de provincie Limburg, Rijksoverheid, Europese en nationale instellingen, bedrijven en overheden;
5. het regisseren van de uitvoering en monitoren van de opgaven uit het uitvoeringsprogramma;
6. het signaleren van en inspelen op ontwikkelingen die van meerwaarde zijn voor de regio Noord-Limburg;
7. het faciliteren van overleg, kennisdeling en ontmoeting in de regio; het optreden als kassier van de Regio Deal(s) met het Rijk en de Investeringsagenda met de provincie Limburg;
8. het beheren en inzetten van investerings- en stimuleringsfondsen binnen de thema's van het uitvoeringsprogramma.

Een GR waarbij de raad bevoegdheden heeft overgedragen aan deze regeling (zoals in dit geval is gebeurd) is wettelijk verplicht om de ontwerp (meerjaren) begroting voor een bepaalde datum aan de gemeenteraad voor zienswijze voor te leggen. Het Algemeen Bestuur (AB) van de GR stelt vervolgens de begroting vast. Dit gebeurt nadat het AB kennis heeft genomen van de ingediende zienswijzen en de ontwerp begroting eventueel hierop is aangepast. De GR Regio Noord-Limburg heeft bijgevoegde (meerjaren) begroting opgesteld en aan ons aangeboden. Aan uw raad wordt nu de gelegenheid geboden om hierop uw zienswijze te geven.

Voorstel

Aan de regio door middel van bijgevoegde brief laten weten dat wij:

1. met betrekking tot de concept begroting 2027 van de GR Regio Noord-Limburg
 - a. instemmen met de inhoudelijke en financiële uitwerking van de onderdelen Wonen en Governance en bedrijfsvoering
 - b. niet willen participeren op de onderdelen Werken en Samenleven en hier daarom geen inhoudelijke zienswijze op uitbrengen
2. de meerjarenbegroting 2028-2030 voor kennisgeving aannemen

Beoogd effect

Als deelnemende gemeente aan de GR Regio Noord-Limburg laten we via onze reactie op de uitnodiging om een zienswijze in te dienen, weten dat we in kunnen stemmen met de concept begroting of welke aanpassingen wij wensen. Op deze manier geven wij invulling aan onze verantwoordelijkheid om te sturen op de gemeenschappelijke regelingen waar wij aan deelnemen.

Argumenten

1. De financiële bijdrage van gemeenten aan de regio bestaat uit meerdere componenten

Als gemeente dragen wij op dit moment financieel bij aan de samenwerking binnen de regio op de volgende manieren:

1. Een financiële bijdrage aan de opgave Governance en bedrijfsvoering.
 - Onze gemeente betaalt hierbij de helft van de bijdrage die de overige gemeenten leveren, omdat wij niet op alle onderdelen samenwerken. Deze afspraak sluit aan bij de afspraak die wij hebben in het Rijk van Nijmegen, waarbij ook de helft bijdragen aan de kosten van het programmabureau van de Groene Metropoolregio.
2. Deelname aan de Regio Deal. Dit is een samenwerkingsconvenant tussen Rijk, Provincie en gemeenten waarbij alle partijen samen geld beschikbaar stellen om op een aantal thema's maatschappelijke bovenlokale initiatieven te subsidiëren. De thema's zijn
 1. Kennis, onderzoek & duurzaam ondernemen
 2. Talent aantrekken, ontwikkelen & behouden
 3. Vitale gemeenschappen & positieve gezondheid
 4. Veiligheid en ondermijning
 - Onze gemeente draagt alleen bij aan het thema Veiligheid en ondermijning
3. Daarnaast zijn er een aantal gemeenten die via de regio bijdragen aan het Innovatiefonds (een fonds om technische innovatie te stimuleren voor ondernemers en onderwijsinstellingen) en Crossroads (een verbindende partij voor ondernemers, ondernemersplatformen en het onderwijs in de regio Noord-Limburg).
 - Onze gemeente subsidieert deze partijen niet en neemt derhalve niet deel aan het Innovatiefonds.

Het Algemeen Bestuur heeft bepaald dat de onderdelen Regio Deal Noord-Limburg II, het Innovatiefonds en het Nationaal Programma Vitale Regio's vanuit de eerder bestaande samenwerking (waarbij de gemeente Venlo kassier was) overgedragen worden naar de nieuwe Gemeenschappelijke Regeling. Het Regiobureau blijft daarnaast betrokken bij de afwikkeling van Regio Deal I en de Investeringsagenda. Al deze onderdelen vindt u in deze begroting terug. Aanvullend is budget opgenomen voor uitvoering van de visie. Dit wordt hieronder nader uitgelegd.

2. De begroting is een logische stap in de doorontwikkeling van de samenwerking

Zoals in de inleiding al aangegeven is een belangrijke taak van de regio het uitvoeren van de Regiovisie. Deze visie is eerder door alle raden vastgesteld en vindt u hierbij als bijlage. Om deze visie uit te kunnen voeren is geld nodig. In de begroting wordt duidelijk gemaakt welk budget er wordt gevraagd om op de drie hoofdthema's (wonen, werken en samenleven) samen aan de slag te gaan. Na vaststelling van de begroting is de volgende stap het opstellen van een uitvoeringsprogramma. Hierin maken we concreet welke activiteiten moeten leiden tot het bereiken van de doelen per thema. Dit uitvoeringsprogramma wordt op een later moment ter kennisgeving met uw raad gedeeld.

3. Met deze begroting wordt de bestaande samenwerking verder geformaliseerd

Ook vóór het oprichten van de GR werd er samengewerkt binnen de regio op diverse onderwerpen, zoals veiligheid, mobiliteit, sociaal domein, toerisme en recreatie, wonen en de regionale energiestrategie. In de Regiovisie is de oude indeling in onderwerpen losgelaten en is een nieuwe indeling op drie hoofdthema's gemaakt; wonen, werken en samenleven. Omdat de GR ook kassier is van de Regio Deal hebben ook de daaronder vallende thema's (Kennis, onderzoek & duurzaam ondernemen, Talent aantrekken, ontwikkelen & behouden, Vitale gemeenschappen & positieve gezondheid, Veiligheid en ondermijning) een plek gekregen binnen de GR. De samenwerking op die onderwerpen die niet binnen de GR vallen houdt niet op, maar vindt op een per onderwerp te bepalen manier plaats.

Op dit moment werken we aan de uitvoering van de Regiovisie door personele inzet om niet van sommige betrokken gemeenten (door het leveren van ambtelijke trekkers), binnen de begroting van het regiobureau en met incidentele bijdragen op samenwerkingsprojecten als bijvoorbeeld de woonvisie. In deze begroting worden deze 'informele' geldstromen geformaliseerd. Daarnaast wordt om extra inzet gevraagd om de uitvoeringskracht van de regio te versterken. Wij zijn van mening dat dit een goede stap is in de richting van meer slagkracht en het behalen van meer resultaat op de in de visie bepaalde thema's.

4. Wij werken niet op alle onderdelen samen binnen de regio

Voor onze gemeente zijn niet alle onderdelen waarop wordt samengewerkt in de regio Noord-Limburg van belang. In sommige gevallen komt dat omdat onze lokale uitdagingen niet voldoende aansluiten bij de doelen die regionaal zijn gesteld. Maar vaker werken wij op die onderdelen al samen in een andere regio. Aansluiten op de samenwerking in Noord-Limburg zou dan betekenen dat wij onze ambtelijke inzet moeten verspreiden, of dat de uitgevoerde activiteiten contraproductief zijn voor dat wat we met de andere regio oppakken. Overigens zijn er ook onderwerpen waarop wij in meer dan één regio samenwerken omdat dit van meerwaarde is voor onze inwoners.

- Op dit moment werken wij binnen de regio Noord-Limburg samen op de onderdelen veiligheid, wonen, mobiliteit, recreatie en toerisme en de regionale energiestrategie.

5. Als wij op een onderdeel samenwerken binnen de regio, dan doen wij dit vanuit de in onze visie op samenwerking bepaalde kernwaarden 'verantwoordelijkheid' en 'vertrouwen'

Dit houdt in dat wij volwaardig deelnemen, door financieel bij te dragen en de bestuurlijke en ambtelijke inzet te leveren die van ons verwacht mag worden. Wij stellen onszelf niet bij elke maatregel of activiteit de vraag wat de specifieke meerwaarde hiervan is voor onze eigen gemeente, maar investeren in (de samenwerking in) de regio vanuit de overtuiging dat een sterke regio ook goed voor onze gemeente.

6. Volwaardige (financiële) deelname aan het onderdeel wonen is een logisch vervolg van onze huidige samenwerking

Wonen is voor Mook en Middelaar een relevant onderdeel om in te participeren. Op dit onderdeel werken wij ook nu al samen in zowel de regio Rijk van Nijmegen als in Noord-Limburg. De opgaven op dit onderdeel zijn zó omvangrijk en grensoverstijgend dat wij niet zonder regionale samenwerking (in beide regio's) kunnen.

De opgevoerde kosten vinden wij aannemelijk en redelijk. Deze betreffen bijna volledig afspraken met het Rijk of Provincie en/of het meewerken aan landelijke of provinciale plannen en ambities. Als wij dit niet doen, dan komen wij onze afspraken niet na, lopen we middelen vanuit Rijk of Provincie mis of wordt er voor ons beslist.

Ook wordt er voorgesteld een uitbreiding van de beleidscapaciteit van 0,5 fte te ramen. Om meters te maken op dit voor onze inwoners belangrijke onderdeel zijn één of meerdere trekkers vanuit de regio nodig. Wij kunnen deze rol als Mook en Middelaar niet invullen, en zijn erbij gebaat dat de regio de uitvoering coördineert.

Wij stellen u daarom voor op dit onderdeel van de begroting geen zienswijze in te brengen.

7. Deelname aan de programma's werken en samenleven is voor onze gemeente niet van meerwaarde

Op dit moment participeren wij niet of nauwelijks op het onderdeel werken binnen de regio Limburg Noord (met uitzondering van de samenwerking op Recreatie en Toerisme). We dragen sowieso al niet bij aan dit onderdeel van de Regio Deal, het Innovatiefonds of Crossroads. De opgevoerde activiteiten binnen de opgave sluiten niet aan bij ons economisch profiel of hebben wij al belegd in de regio Gelderland Zuid, door onze deelname aan de Visie en Samenwerkingsagenda (Rijk van Nijmegen) en WerkBedrijf (onderdeel van de MGR Rijk van Nijmegen)

Ook is het goed om ons te realiseren dat als wij meedoen en meebetalen, wij ook de ambtelijke capaciteit moeten leveren die hier bij hoort (en in de begroting overigens niet verder gespecificeerd wordt).

Ook op het onderdeel samenwerken participeren wij op dit moment niet binnen de regio Limburg Noord. Onze samenwerking binnen het Sociaal Domein in het Rijk van Nijmegen sluit deelname op dit onderdeel uit.

Als wij niet deelnemen op deze onderdelen, dan betekent dit (financieel en organisatorisch) iets voor de andere gemeenten in de regio. Wij kunnen dit daarom niet helemaal alleen besluiten, maar moeten dit in overleg met de regio doen. Wij stellen u voor op dit onderdeel van de begroting door middel van de zienswijze bij de regio aan te geven dat wij graag in gesprek gaan met als inzet dat wij op deze onderdelen niet willen participeren.

8. Het programma Governance en bedrijfsvoering van de begroting sluit aan op de eerdere begroting en bedrijfsvoering van het regiobureau en bevat geen bijzonderheden

De algemene bijdrage aan de regiobegroting op dit onderdeel ('regiobureau') bedraagt na indexatie € 5,29 per inwoner. Dit is een stijging van € 0,11 ten opzichte van het tarief 2026. In de begroting 2027 hanteert de regio als uitgangspunt de algemene bijdrage per inwoner van 2026, aangevuld met een indexatie van 4,1% volgens CPB-index Prijs overheidsconsumptie beloning werknemers voor de loonkosten en een indexatie van 2,1% volgens de CPB-index Prijs materiële overheidsconsumptie voor de materiële kosten. De indexatie is nu alleen toegepast op 2027, de jaren 2028 t/m 2030 zijn gelijk gehouden en afhankelijk van de ontwikkelingen in 2027 zal een eventuele bijstelling plaats vinden.

De stijging van de kosten wordt met name veroorzaakt door de stijging van personeelslasten en meer kosten voor financiën en administratie ten gevolge van de oprichting van de GR. Deze stijging valt

netjes binnen de stijging van 4,15% die wij als gemeenten binnen het Rijk van Nijmegen redelijk achten wanneer we in deze regio de begrotingen van de GR'en beoordelen.
Wij stellen u voor op dit onderdeel van de begroting geen zienswijze in te brengen.

Kanttekeningen

Wij kunnen onze zienswijze inbrengen, en bij de regio aangeven dat wij op sommige onderdelen niet willen participeren. Dit betekent echter nog niet dat dit de uitkomst zal zijn van het hele traject rondom de concept begroting. Ook andere gemeenten brengen mogelijk een zienswijze in en het geheel van deze zienswijzen kan zowel een inhoudelijk als een financieel effect hebben op de uiteindelijke begroting.

Financiën

Als wij op basis van de huidige begroting:

- Bijdragen aan de opgave Wonen en de kosten hiervoor blijven gelijk aan de conceptbegroting
- Niet bijdragen aan de opgave Werken en Samenleven
- De helft van de bijdrage leveren aan de opgave Governance en bedrijfsvoering

dan zou dit financieel voor ons het volgende betekenen

Bijdrage Wonen	€ 4.200
Bijdrage Governance en bedrijfsvoering	€ 8.103
Totaal	€ 12.303

Dit is een stijging van € 0,62 per inwoner (in totaal € 5.104) ten opzichte van 2026. Met deze meerkosten is nog geen rekening gehouden in onze meerjarenbegroting. Wij nemen deze (meer)kosten mee in de begroting 2027.

Bijlage(n)

1. Reactie (zienswijze) op de concept begroting 2027 GR Regio Noord-Limburg
2. Raadsbesluit concept begroting 2027 GR Regio Noord-Limburg
3. Concept begroting 2027 GR Regio Noord-Limburg
4. Aanbiedingsbrief concept begroting 2027 GR Regio Noord-Limburg
5. Regiovisie 2045 Regio Noord-Limburg

Mook, 9 juni 2026

Het college van burgemeester en wethouders van Mook en Middelaar,

De gemeentesecretaris
drs. W. Mariman

De burgemeester
I.M. van Dijk